

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Janem Peroutkou ve věci

žalobce: **M. R.**, narozený X.
státní příslušník Ukrajiny
bytem X.

zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Poděbradská 5, Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 8. 2025, č. j. OAM-0376069-16/DO-2025, MV-81509-13/OAM-2025,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Věc se postupuje Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců k vyřízení žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 8. 2025, č. j. OAM-0376069-16/DO-2025, MV-81509-13/OAM-2025.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podanou soudu dne 7. 10. 2025 domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaný podle § 5 odst. 7 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace (dále jen „Lex Ukrajina“), ve spojení s § 10 odst. 1 písm. a) zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců (dále jen „zákon o dočasné ochraně“), zamítnul žalobcovu žádost o dočasnou ochranu, neboť mu dočasnou ochranu poskytnul jiný členský stát, konkrétně Slovensko.
2. Žalobce měl v žalobě za to, že aktuální judikatura zastává názor, že státní příslušníci Ukrajiny, kteří jsou držiteli dočasné ochrany, mají právo přemístit se do jiného členského státu. Na tom nic nemění ani (nově) prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. července 2025 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382. Žalobce se povolení k pobytu v podobě dočasné ochrany na Slovensku vzdal, což žalovaný nijak nerozporoval. Žalovaný žalobci udělení dočasné ochrany bezdůvodně upírá a jedná v rozporu s judikaturou.

3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě trval na tom, že právo na přemístění či na sekundární pohyb držitelům dočasné ochrany z unijního práva neplyne. Žalovaný polemizoval s judikaturou NSS. Též analyzoval preambuli prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460, jež zdůrazňuje, že členské státy nemají povinnost vydat povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany osobě, která již držitelem povolení k pobytu z tohoto titulu byla v jiném členském státě.
4. Soud nejprve zkoumal, zda jsou splněny předpoklady pro věcné projednání žaloby. Dospěl k závěru, že tomu tak není, neboť žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem.
5. Podle § 5 s. ř. s. se ve správním soudnictví lze domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon. Jedná se o projev zásady subsidiarity soudního přezkumu. Řízení ve správním soudnictví je totiž koncipováno až jako následný prostředek ochrany veřejných subjektivních práv, který by neměl nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy. Tato zásada – v obecné rovině vyjádřena citovaným ustanovením § 5 s. ř. s. – je pro jednotlivé typy žalob upřesněna v § 68 písm. a), § 79 odst. 1 a § 85 s. ř. s. (srov. Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P.: *Soudní řád správní. Online komentář*. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016, dostupné v systému Beck-online). Před použitím některého z typů žalob je tedy nutné nejprve vždy vyčerpat opravné prostředky nebo jiné procesní prostředky nápravy, které jsou k dispozici v řízení před správním orgánem (srov. např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 8 Ans 2/2012-278).
6. Pokud jde o řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s., lze žalobou napadat přímo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně jen tehdy, je-li výjimečně správní řízení zvláštním zákonem konstruováno jako jednostupňové. Není-li tomu tak, potom má nevyčerpání dostupných řádných opravných prostředků žalobcem za následek nepřípustnost žaloby. Takovou žalobu soud podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítne, nejedná-li se o situaci, kdy rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu žalobcových práv změněno k opravnému prostředku jiného [srov. § 68 písm. a) *in fine* s. ř. s.].
7. V nyní posuzované věci žalovaný napadeným rozhodnutím rozhodl o žádosti žalobce o udělení dočasné ochrany podle Lex Ukrajina, a to tak, že jeho žádost zamítl a dočasnou ochranu mu neudělil. Přímou v napadeném rozhodnutí byl žalobce poučen o možnosti podat správní žalobu.
8. Při posuzování otázky splnění procesních předpokladů vycházel soud z následující právní úpravy.
9. Podle § 4 odst. 1 Lex Ukrajina na řízení o udělení dočasné ochrany se obdobně použijí ustanovení zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) o udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území České republiky.
10. Ve věci dočasné ochrany podle Lex Ukrajina se nepoužijí ustanovení zákona o dočasné ochraně a zákona o pobytu cizinců výslovně uvedená v § 4 odst. 2 Lex Ukrajina.
11. Podle § 4 odst. 3 Lex Ukrajina, nestanoví-li tento zákon jinak, použije se na udělování dočasné ochrany podle tohoto zákona zákon o dočasné ochraně cizinců. Ve věcech, které zákon o dočasné ochraně cizinců neupravuje, se použije zákon o pobytu cizinců.

12. Podle § 5 odst. 7 Lex Ukrajina se ve věci neudělení nebo odnětí dočasné ochrany použije zákon o dočasné ochraně cizinců.
13. Podle § 56 odst. 5 zákona o pobytu cizinců ministerstvo vnitra písemně informuje cizince o důvodech neudělení dlouhodobého víza a o jeho oprávnění požádat ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení informace o neudělení dlouhodobého víza o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza (§ 180e).
14. Podle § 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců se ustanovení částí druhé a třetí zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, nevztahují mimo jiné na řízení podle § 33 a § 180e zákona o pobytu cizinců.
15. Novelou provedenou zákonem č. 427/2010 Sb. byl do zákona o pobytu cizinců vložen institut nového posouzení důvodů neudělení víza, a to za účelem realizace práva cizince, kterému byla zamítnuta žádost o udělení krátkodobého či dlouhodobého víza, na přezkoumání důvodů jeho neudělení. Zákonodárce tak zavedl formu speciálního opravného prostředku, „*který vyústí v rozhodnutí správního orgánu o veřejném subjektivním právu cizince; představuje tedy rozhodnutí v materiálním smyslu*“ (rozsudek NSS ze dne 4. 7. 2013, č. j. 1 Ans 9/2013-39, č. 2973/2014 Sb. NSS). Lex Ukrajina pak svým § 4 odst. 1 (srov. též § 4 odst. 2 *a contrario*) rozšířil použití tohoto institutu i na řízení o udělení dočasné ochrany podle Lex Ukrajina.
16. Rovněž z judikatury správních soudů vyplývá, že proti rozhodnutí o neudělení dočasné ochrany udělované v režimu Lex Ukrajina je řádným opravným prostředkem žádost o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany podle § 180e zákona o pobytu cizinců (srov. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 2. 2023, č. j. 8 A 6/2023-13, nebo též např. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2022, č. j. 10 A 58/2022-25).
17. Tento závěr pak s podrobným odůvodněním, na které zdejší soud odkazuje, potvrdil NSS v rozsudku ze dne 18. 8. 2023, č. j. 5 Azs 39/2023-24, č. 4515/2023 Sb. NSS.
18. NSS v citovaném rozsudku předně uvedl, že v § 4 odst. 1 Lex Ukrajina je „*pro potřeby řízení o udělení dočasné ochrany – tedy pro procesní stránku věci jasně konstruováno obdobné použití ustanovení zákona o pobytu cizinců upravujících udělování dlouhodobého víza k pobytu za účelem strpění pobytu; tomu ostatně odpovídá i zákonodárcem následně užitá právní fikce, podle níž se osoba s udělenou dočasnou ochranou dle Lex Ukrajina považuje za držitele daného dlouhodobého víza; viz § 4 odst. 4 Lex Ukrajina. [...] Výjimkou jsou samozřejmě výslovně vyloučená ustanovení v § 4 odst. 2 písm. b) Lex Ukrajina; tato ustanovení se nepoužijí, ve zbytku však Lex Ukrajina předpokládá použití všech ustanovení týkajících se udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu, která jsou obsažena v zákoně o pobytu cizinců, případně i dalších ustanovení tohoto zákona v těch věcech, které neupravuje zákon o dočasné ochraně a u nichž nestanoví Lex Ukrajina „jinak“ (§ 4 odst. 3 Lex Ukrajina).*“ [bod 28].
19. Lex Ukrajina podle NSS „*jako lex specialis stanoví zvláštní procesní pravidla s výslovným využitím zákona o pobytu cizinců a jeho relevantních ustanovení stran udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území – viz § 4 odst. 1 Lex Ukrajina.*“ Z toho pak plyne, „*že se na řízení užijí také společná ustanovení (hlava XVIII) zákona o pobytu cizinců, jež se vztahují k procesu udělování dlouhodobých víz, tedy i víz k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění. Součástí společných ustanovení zákona o pobytu cizinců je přitom mj. § 180e upravující možnost cizince požádat o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.*“ [bod 31].

20. Z uvedeného podle NSS plyne, že v případě neudělení dočasné ochrany podle Lex Ukrajina je „na místě využít žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza jakožto řádného opravného prostředku, jehož neúspěšné vyčerpání je předpokladem následného podání žaloby podle § 65 s. ř. s. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani [...] § 5 odst. 7 Lex Ukrajina, který stanoví, že ‚ve věci neudělení nebo odnětí dočasné ochrany se použije zákon o dočasné ochraně cizinců‘. Citované ustanovení [...] nelze vykládat tak, že se § 4 odst. 1 Lex Ukrajina neuplatní, nýbrž tak, aby byl zachován smysl tohoto ustanovení, které se týká procesních pravidel, tj. otázek týkajících se řízení o udělení dočasné ochrany, jak bylo vysvětleno výše. Na základě § 5 odst. 7 Lex Ukrajina se pak uplatní hmotněprávní pravidla, která stanoví zákon o dočasné ochraně pro neudělení dočasné ochrany (§ 9) nebo její odnětí (§ 10).“ [bod 33].
21. Podle NSS z obsahu Lex Ukrajina „lze bezpečně dovodit, že vedle stávající úpravy v zákoně o dočasné ochraně s sebou přináší úpravu novou – ať už vlastní anebo v podobě odkazu na vybraná ustanovení zákona o pobytu cizinců [...]. Podle názoru Nejvyššího správního soudu není důvod nerespektovat odkaz na zákon o pobytu cizinců, jehož ustanovení týkající se udělování víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění se mají použít na řízení o dočasné ochraně. Je tedy třeba použít i § 180e zákona o pobytu cizinců upravující sice specifický, přesto [...] řádný opravný prostředek – a to žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.“ [bod 34].
22. Podle citovaného rozsudku NSS „[t]eprve rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza, k němuž je příslušná Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, je proto rozhodnutím ‚žalovatelným‘, [s poukazem] na § 5 s. ř. s., jež stanoví princip subsidiarity jako jeden ze základních principů správního soudnictví. Soudní ochrana má nastoupit až tehdy, kdy účinné prostředky ochrany práv ve veřejné správě nejsou k dispozici, nebo sice jsou, ale jejich využitím nedošlo ke zjednání nápravy.“ [bod 35]. Cizinec může podat žalobu až poté, co bude o jeho žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza rozhodnuto, přičemž se zde soudní výluka stanovená v § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců neuplatní [bod 36].
23. Podle zdejšího soudu jsou závěry obsažené v rozsudku NSS č. j. 5 Azs 39/2023-24 plně aplikovatelné i v nyní posuzované věci.
24. Má-li být možnost uplatnění řádného opravného prostředku v řízení před správním orgánem vyloučena, což podle Ústavního soudu není protiústavní (srov. nález Ústavního soudu ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/04: „absence dvojinstančního řízení bez dalšího nemá za následek protiústavnost v případě explicitní úpravy správního řízení“), musí být toto vyloučení dvojinstančnosti výslovně upraveno. Zákonodárce tak pro řízení o žádosti o udělení dočasné ochrany v režimu Lex Ukrajina neučinil. Nestalo se tak ani žádnou z posledních novel tohoto zákona.
25. Z priority aplikace § 4 odst. 1 Lex Ukrajina v rámci „kaskády“ jednotlivých odkazovacích ustanovení (srov. bod 27 rozsudku NSS č. j. 5 Azs 39/2023-24) proto vyplývá, že výše uvedené závěry jsou plně aplikovatelné i v nyní posuzované věci. Žalovaný se podle názoru soudu povinnosti aplikovat toto ustanovení nemohl vyhnout tím, že napadené rozhodnutí vydal formálně jako rozhodnutí podle § 5 odst. 7 Lex Ukrajina ve spojení s § 10 odst. 1 písm. a) zákona o dočasné ochraně s tím, že žalobce nepoučil o možnosti podat žádost o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany.
26. Napadené rozhodnutí je s ohledem na výše citovaná ustanovení dotčených právních předpisů úkonem podle části čtvrté správního řádu (srov. § 168 odst. 1 zákona o pobytu

cizinců) a žalobce měl před podáním žaloby povinnost podat žádost o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany a vyčkat jejího konečného vyřízení.

27. S ohledem na výše uvedené dospěl soud v souladu s § 68 písm. a) s. ř. s. k závěru, že žaloba je nepřipustná, neboť žalobce nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, a proto tuto žalobu s odkazem na § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.
28. Zároveň soud shledal, že jsou dány podmínky pro postup podle § 46 odst. 5 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení, podal-li navrhovatel návrh proto, že se řídil nesprávným poučením správního orgánu o tom, že proti jeho rozhodnutí není přípustný opravný prostředek, soud z tohoto důvodu tento návrh odmítne a věc postoupí k vyřízení opravného prostředku správnímu orgánu k tomu příslušnému. Byl-li návrh podán včas u soudu, platí, že opravný prostředek byl podán včas.
29. S ohledem na § 4 odst. 1 Lex Ukrajina ve spojení s § 56 odst. 5 a § 180e odst. 7 větou poslední zákona o pobytu cizinců soud postoupil věc Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců k vyřízení žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany.
30. Spolu se žalobou žalobce navrhl, aby soud žalobě přiznal odkladný účinek ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. O něm však již soud vzhledem k výše uvedenému samostatně nerozhodoval. Předběžná ochrana do pravomocného skončení řízení před soudem je ale pro žalobce zachována (srov. § 4 odst. 3 a § 58a zákona o dočasné ochraně). Z výše citovaného rozsudku NSS č. j. 5 Azs 39/2023-24 dále plyne, že „*využije-li cizinec podání žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dočasné ochrany, je oprávněn nadále setrvat na území ČR*“ [bod 41].
31. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jelikož žaloba byla odmítnuta.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. října 2025

JUDr. Jan Peroutka v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Bc. D. A.

samosoudce